

ทำอย่างไร เมื่อลูกเป็น **เด็ก พิเศษ**

ตอนที่ 2 เมื่อเราเป็นพ่อแม่ ควรทำอย่างไร

โดย เบญจพร สุทธิจารี

สิ่งแรกเราควรทำในฐานะครอบครัวคือ การสังเกตพฤติกรรมของลูกว่าเป็นอย่างไร หมั่นพูดคุย รับฟัง และใช้เวลาว่างร่วมกันกับลูก ๆ ตั้งแต่ยังเล็ก การพูดคุยเป็นการสะสมความเข้าใจซึ่งกันและกันให้เพิ่มพูนมากขึ้น และสำหรับเด็กที่อาจจะช่นอยู่ไม่นิ่งมากไปสักหน่อย เป็นธรรมดาแน่นอนว่าพ่อแม่ทุกคนมีความคาดหวัง และมีสายตาดูที่มองลูกว่าน่ารักเสมอ จนอาจจะละเลยและมองข้ามความเป็นจริงบางอย่างไป ซึ่งถ้าหากว่าคุณมีความสงสัย ไม่แน่ใจ หรืออาจจะพอรับรู้ได้อยู่สัก ๆ ในจิตใจว่าลูกอาจจะเด็กที่มีพลังงานพิเศษหรือมีพลังมากเกินไป ถ้าหากสังเกตโดยทั่วไปและอาจไม่แน่ใจว่าลูกจะเข้าข่ายเด็กพิเศษหรือไม่ ดิฉันขอแนะนำให้พาลูกไปรับการคัดกรองจากแพทย์โดยไม่ต้องลังเล เพราะไม่ว่าลูกจะเข้าข่ายเด็กพิเศษ (LD, ADHD, HYPER อื่น ๆ) ที่มีโอกาสเป็นสมาธิสั้นแท้หรือเป็นเด็กพิเศษ หรือมีภาวะสมาธิสั้นเทียม ดิฉันคิดว่าการได้เริ่มตรวจคัดกรองนั้น อย่างน้อยที่สุด **ถ้าลูกมีแนวโน้มเป็นเด็กพิเศษ เราจะได้เริ่มรับการรักษาและหาแนวทางที่ดีในการเลี้ยงดูและพัฒนาให้เหมาะสม**ก่อนที่จะมีอุปสรรคอื่นตามมา เช่น การเรียนรู้ การใช้ชีวิตในสังคม และทัศนคติที่ดีต่อตนเอง

ในโลกแห่งความเป็นจริงนั้น อุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ย่อมมีเข้ามาตามช่วงวัย และจะเห็นได้อย่างชัดเจนเมื่อลูกเข้าสู่ระบบการศึกษาและเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม อันเนื่องมาจากความชุกช่นหรือพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากเด็กคนอื่น ๆ แต่อย่างไรก็ตามปัญหาเหล่านี้อาจไม่ได้เกิดจากภาวะสมดุขของสารเคมีในสมองหรือเข้าข่ายสมาธิสั้นแท้ ๆ แต่**ความชุกช่นคือดีง การพูดไม่ฟังอาจเกิดจากการตามใจ เอาใจ หรือการเลี้ยงดูอย่างทนุถนอมมากเกินไปจากคุณพ่อคุณแม่ คุณตาคุณยาย หรือทั้งครอบครัว** หรือการไม่สร้างวินัยให้เด็กตามอายุที่เหมาะสม หรือการเป็นลูกคนแรก เป็นหลานคนเดียว ในครอบครัว

กรณีเช่นนี้อย่างน้อยการที่คุณได้พบแพทย์ นักจิตวิทยา เด็กได้มีโอกาสพูดคุยกับคุณหมอในระหว่างการคัดกรองนับว่าเป็นโอกาสดีที่คุณจะได้รับฟังแนวทางการดูแล ช่วยเหลือลูก นอกจากนี้**การพูดคุยกับนักจิตวิทยาจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการสร้างวินัยและแนวทางที่จะนำไปใช้เลี้ยงดูลูก**ของคุณเป็นอย่างมากเช่นกัน สิ่งแรกที่คุณควรทำคือการสังเกตพฤติกรรม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การสังเกต ลองพิจารณาดูว่าลูกดูชุกช่น พูดมากไปหน่อย มีพลังงานมากเกินไปจนนอนน้อยและหลับยาก ไม่สบตา และมักเรียกแล้วไม่ได้ยินหรือไม่ ถ้ามีพฤติกรรมดังกล่าว ลองทำแบบสำรวจคร่าว ๆ ถ้าหากมีแนวโน้มที่น่าจะเป็นหรือไม่แน่ใจว่าจะมีภาวะสมาธิสั้น ดิฉันแนะนำให้พาลูกไปพบแพทย์เพื่อจะได้ทราบแน่ชัด ขอให้คิดว่าการที่เรารู้เร็วก็จะตั้งรับและก้าวผ่านอุปสรรคและปัญหาได้เร็วและหากผลออกมาว่าไม่ได้มีปัญหาใด ๆ อย่างน้อยการรู้แน่ชัดก็ยังทำให้เรามีแบบแผนแนวทางการเลี้ยงดูซึ่งจะเป็นตัวช่วยให้เราจัดการปัญหาและอุปสรรคได้ดีขึ้น

2. การยอมรับ การยอมรับและเข้าใจในสิ่งที่ลูกเป็นทั้งข้อดีและข้อด้อย ยอมรับที่จะเข้าสู่กระบวนการรักษา พยายามเข้าใจปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งเด็กพิเศษ มักจะมีมากขึ้นเมื่อเข้าสู่การเรียนในชั้นเรียนที่สูงขึ้น ให้คิดว่าเป็นหนทางที่ดีเพราะยิ่งเราเริ่มแก้ไขเร็วเท่าไรก็ยิ่งผ่านพ้นอุปสรรคได้ดีขึ้น ได้ผลเร็วมากขึ้น

แต่อย่างไรก็ตามการรักษาจะต้องทำไปพร้อมกันในหลาย ๆ ด้าน **ไม่ใช่การฝากความหวังไว้ที่ คุณหมอ คุณครู การทานยา หรือใครคนใดคนหนึ่งเท่านั้น** เพราะทั้งหมดนี้ต้องใช้ความพยายาม ความร่วมมือและความอดทนร่วมกัน เนื่องจากปัญหาทั้งหลายจะยิ่งเด่นชัดเมื่อเข้าสู่โรงเรียน เช่น การอ่านการเขียนหนังสือช้า การเข้ากลุ่มกับเพื่อน การทำงานไม่เป็นระเบียบ เรียบร้อย การก่อความวุ่นวายในชั้นเรียน ทำของใช้ส่วนตัวหาย ไม่รับผิดชอบงาน เป็นต้น

ในเบื้องต้นหากลูกไม่ได้รับการรักษาและพ่อแม่ไม่มีความเข้าใจต่อตัวเองแล้ว ทักษะที่ดีต่อตัวเองของลูกก็จะสูญหายไปจนอาจทำให้เด็กรู้สึกแปลกแยก และปลีกตัวออกจากสังคมได้ จากการที่ได้พูดคุยแลกเปลี่ยนและให้กำลังใจในกลุ่มพ่อแม่ที่มีลูกเป็นเด็กพิเศษด้วยกันนั้น ดิฉันเห็นว่าครอบครัวที่มีความเข้าใจ ยอมรับในตัวเด็ก และมีความพยายามที่จะแก้ไข รักษา ส่งเสริมและพัฒนาลูกด้วยทัศนคติที่ดีและความพยายามที่จะเข้าใจจะสามารถฟันฝ่าอุปสรรคไปได้ในที่สุด

เด็กสมาธิสั้นหลายคนเจริญเติบโตไปเป็นเด็กนักเรียนดีเด่นทั้งความประพฤติและผลการเรียน บางคนได้รับเหรียญเงินเหรียญทองในสนามการแข่งขันวิชาการหรือเป็นเด็กที่ออกไปทำโครงการเพื่อสาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ มากมาย เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในสังคม ทั้งที่ก่อนหน้านี้หลายคนก็เคยถูกมองว่าเป็นเด็กที่เรียนอ่อน เด็กหลังห้องหรือเด็กที่อาจจะไม่มีความสามารถในการเรียนในโรงเรียนร่วมกับเด็กคนอื่น ๆ

